

آنالیز کردند و امکانات آوردند؛ بنابراین فقط پول کارگشا نیست، درایت هم لازم است. پنج) باید به ظرفیت‌ها و مزیت‌های نسبی هر دانشگاه توجه کرد. ظرفیت دانشگاه فردوسی مشهد با دانشگاه شیراز متفاوت است.

قابلیت دانشگاه شهید بهشتی با دانشگاه تهران متفاوت است. دانشگاه تبریز امکانات و ارتباطاتی دارد که با دانشگاه‌های دیگر متفاوت است. در کل کشور هشتاد هزار عضو هیئت علمی و بیش از هشتصد هزار دانشجوی تحصیلات تکمیلی داریم. این‌ها می‌توانند در دیپلماسی علمی مؤثر باشند. اگر ما وضعیتی را ایجاد کنیم که هر عضو هیئت علمی در ایران با یک عضو هیئت علمی خارجی ارتباطات علمی داشته باشد، ظرفیت بزرگی در اختیار وزارت امور خارجه قرار می‌گیرد و غربی‌ها دیگر نمی‌توانند به سادگی جمهوری اسلامی ایران را منزوی کنند یا به رفتارهای خلاف حقوق بشر متهم کنند.

نبایدها

نبایدها محدود کردن‌های زاید در عرصه علمی است. بحث دوتابعیتی‌ها از این موارد است. هم اکنون فردی را داریم که پدرش استاد دانشگاه بوده، فرزندش الان استاد دانشگاه خودمان است و در خارج از کشور هم درس خوانده است؛ روحانی معززی که محدودش کردند و ما می‌خواهیم مسئولیتی به او بدهیم و نمی‌شود، حالا بقیه داستان‌هایش بماند. در عرصه علمی باید محدودیت‌هایی را که در شأن جامعه علمی نیست کنار بگذاریم. چندین سال حق عضویت خود را در مجامع بین‌المللی پرداخت نکردیم. رؤسای محترم دانشگاه‌ها می‌گویند پایگاه‌های اطلاعات علمی مان قطع شده است؛ یعنی حداقل‌ها را هم نداریم که به خزانه دانش بشری مرتبط باشیم. نباید اجازه بدهیم که حق عضویتمان حذف شود. نباید اجازه دهیم پایگاه اطلاعات علمی مان قطع شود که استادانمان نتوانند با جامعه علمی و گنجینه دانش بشری ارتباط داشته باشند. دانشجویان خارجی را نباید یک‌کیف پول دید. نباید در عرصه دیپلماسی علمی خساست به خرج داد. در حال حاضر وزارت علوم به چند دانشجوی دکترا می‌تواند سالانه فرصت مطالعاتی بدهد؟ در صورتی که دانش‌آموختگان دکترا یا دانشجویان دکترای ما را کشورهای خارجی خیلی راحت جذب می‌کنند و پول هم می‌دهند. نگاه امنیتی به عرصه دیپلماسی علمی در شأن دانشمندان و دانشجویان ما نیست. دانشمندان را نباید به مرزهای جغرافیایی محدود کرد. علم محدود، علم عنکبوت‌وار است. در عرصه علمی نباید نگاهمان جغرافیایی باشد. دانشمندان و علم را نباید در مرزهای جغرافیایی محصور کرد.

پیامدها

پیامدهای دیپلماسی علمی عبارت‌اند از:

- رشد علم، فناوری و نوآوری؛
- زایش قدرت نرم نظام جمهوری اسلامی؛
- شکل‌گیری منافع مشترک؛
- توسعه امنیت پایدار؛
- کاهش هزینه‌های پیشرفت.

نگاه امنیتی به
عرصه دیپلماسی
علمی در شأن
دانشمندان و
دانشجویان ما
نیست. دانشمندان
را نباید به مرزهای
جغرافیایی
محدود کرد. علم
محدود، علم
عنکبوت‌وار است.
در عرصه علمی
نباید نگاهمان
جغرافیایی باشد.